

Rajaleidja keskuse võimalused HEV lapse toetamiseks

Tauno Asuja
keskuse juht

28.04.2015

Eesti
tuleviku heaks

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Keskuses pakutavad teenused

Karjääriteenused:

Karjäärinõustamine

Karjääriinfo
vahendamine

Õppenõustamis- teenused:

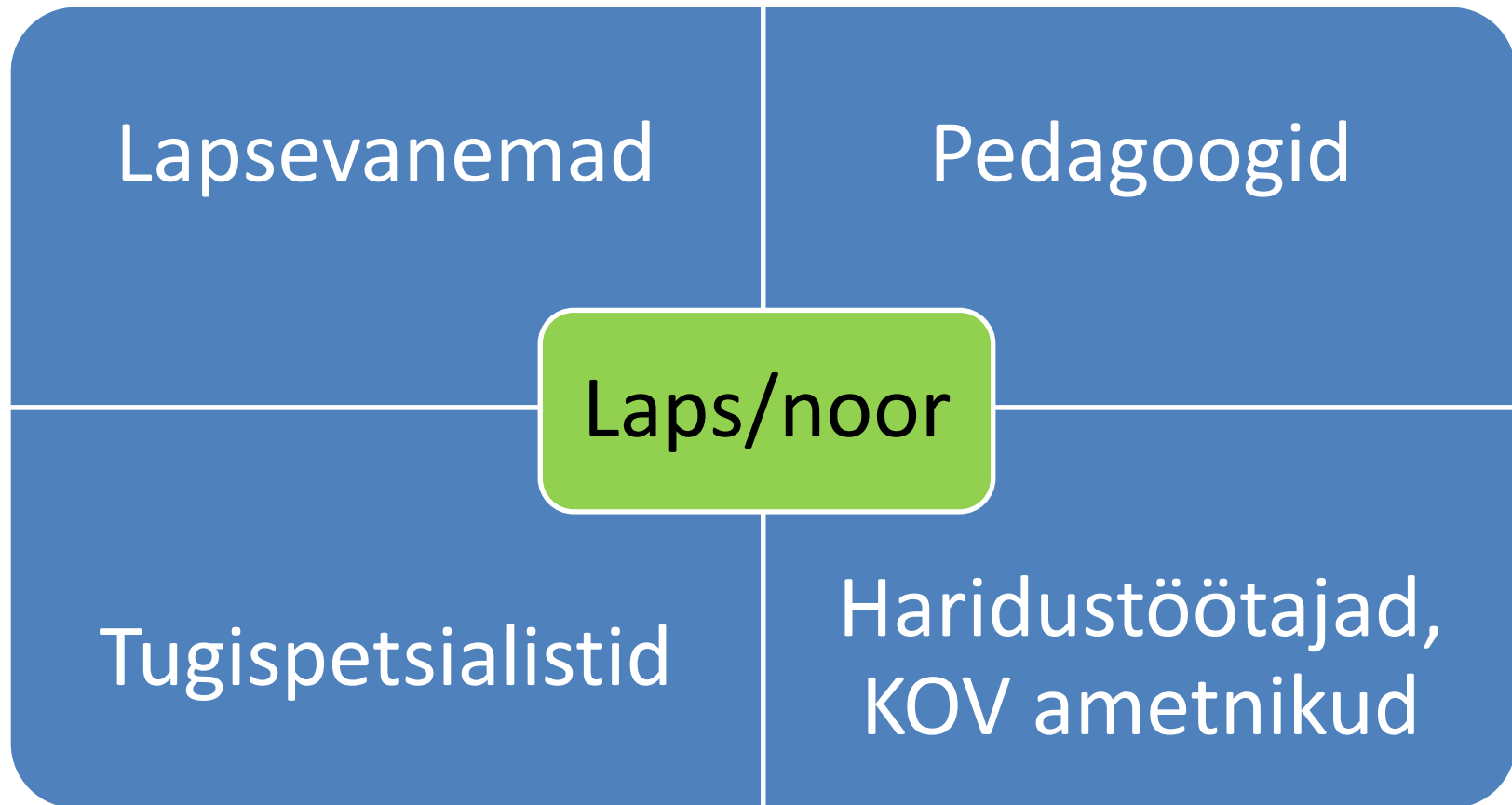
Eripedagoogiline
nõustamine

Logopeediline
nõustamine

Sotsiaalpedagoogiline
nõustamine

Psühholoogiline
nõustamine

Kes saavad keskusest abi?

Hariduslike erivajadustega (HEV) laps

- **HEV laps** on laps, kelle -
  - õpi- või käitumisraskused,
  - terviserikked või puuded,
  - pikemaajaline õppetööst eemal viibimine
  - eriline andekus
  - mitmekultuurilisus (keel, kultuur, traditsioonid, religioon)

toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi –

- õppe sisus,
- õppeprotsessis,
- õpikeskkonnas

(õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sh alternatiivsed ehk kõnet asendavad kommunikatsioonid (viipekeel jm), spetsiaalse ettevalmistusega (eri)pedagoogid, tugipersonal jm)

Mis on õppenõustamine?

Lapse võimete ja arenguvõimaluste
väljaselgitamine

Õppimise või käitumisega seotud
probleemide ennetamine ning
lahendamine

Õppenõustamisteenuste valdkonnad

- 4 erinevat nõustamisvaldkonda:
- Eripedagoogiline
- Logopeediline
- Sotsiaalpedagoogiline
- Psühholoogiline

Eripedagoogiline nõustamine (II tasand)

- aitab välja selgitada hariduslikke erivajadusi
- nõustab lapsevanemaid, õpetajaid jt spetsialiste erivajadustega laste arendamisel ja toimetuleku toetamisel
- on abiks individuaalse õppe- või arenduskava koostamisel, jõukohase õppematerjali valikul ja lihtsustamisel, erinevate õpistrateegiate ja võtete kasutamisel
- hindab lapse koolivalmidust
- **Pöördumise põhjus:**
- hariduslik erivajadus
- mahajäämus või andekus mingis valdkonnas

Logopeediline nõustamine (II tasand)

- viib läbi kõneuuringud
- nõustab lapse kõne arendamise osas lapsevanemaid, õpetajaid jt spetsialiste
- abistab lapsele sobiva õpisisu, meetodite, vahendite ja tingimuste leidmisel
- **Pöördumise põhjused:**
- raskused eakohases kõnes ja keeles (emakeeles, jutustavates ainetes, lugemis- ja kirjutamisoskustes, loetu mõistmises, eneseväljenduses)

Psühholoogiline nõustamine (II tasand)

- hindab ja selgitab lapse psüühilist arengut mõjutavaid tegureid
- selgitab välja lapse vajadused, arengutingimused ja lapse toetamise võimalused
- nõustab täiskasvanuid lapse arengu-, suhtlemis- ja käitumisprobleemide teemal
- **Pöördumise põhjused:**
- raskused igapäevaelu ja kohustustega toimetulemisel, nt üksildus, tõrjutus, väsimus, madal eneseusk, saamatuse tunne, passiivsus, kergesti ärrituvus, hirm, ärevus, liiga kerge või raske õppetöö

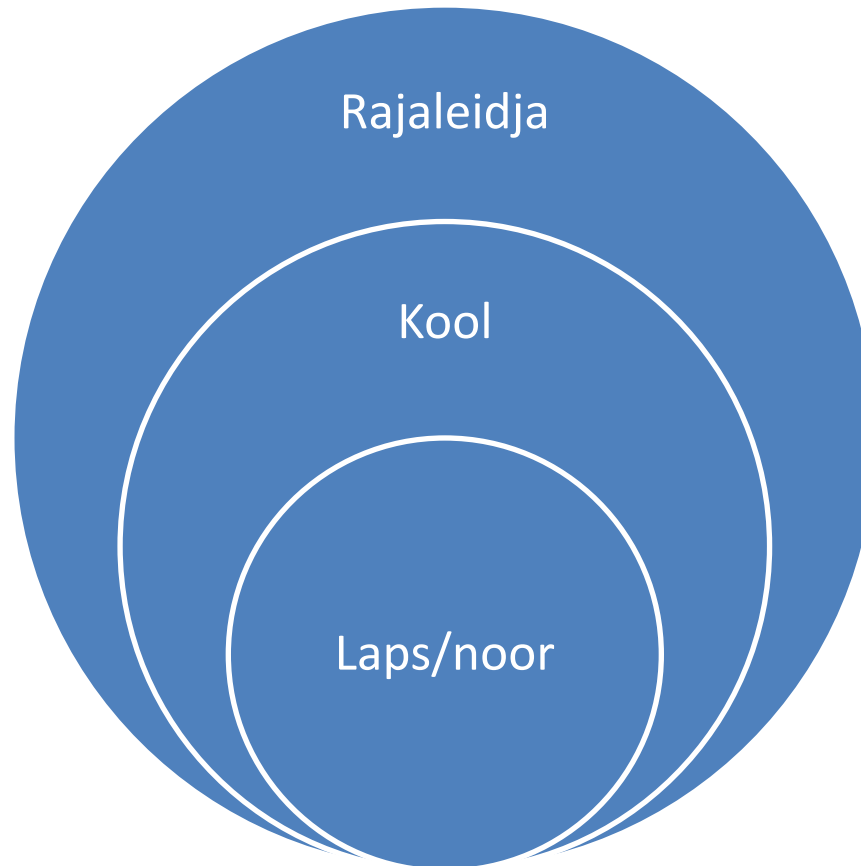
Sotsiaalpedagoogiline nõustamine (II tasand)

- selgitab välja lapse probleemide tekkepõhjused ja võimalused/ressursid toimetulekuks
- toetab lapse arengut ja haridust sotsiaalsete probleemide korral
- laste/noorte sotsialiseerumise ja toimetulekuoskuste edendamine

- **Pöördumise põhjused:**
- õpimotivatsiooni langus, koolikohustuse mittetäitmine, koolitõrge, muutused lapse käitumises, koolikiusamine, sõltuvusprobleemid, madal enesehinnang, käitumis- ja kohanemisprobleemid, puudulikud sotsiaalsed oskused jne

Õppenõustamisteenuste sisu Rajaleidjas

- Haridustöötajate ja tugispetsialistide nõustamine - IÕK koostamine, konkreetsed nõuanded, kuidas last aidata, milliseid töömeetodeid valida jm;
- Lapsevanemate, KOV spetsialistide nõustamine,
- Ümarlaudade korraldamine juhtumite analüüsimisel (keskuses ja kohtadel);
- Lapse jälgimine (vaatlemine) lapse loomulikus kasvu ja/või õpikeskkonnas (lasteasutuses või koolis);
- Lapse uuringud;
- NB! Nõustatakse lapse ümber olevat võrgustikku!

Õppenõustamise tasandid

Õppenõustamisteenused

Ennetav tegevus

- Grupinõustamine
- Infoengud, teemapäevad

Juhtumipõhine tegevus

- Individuaalne nõustamine
- Grupinõustamine
- Ümarlaudade läbiviimine
- Vaatluste, uuringute läbiviimine
- jne

Loengud, teemapäevad (valik teemasid)

- Lein ja kriis
- Lapse arengu dünaamika
- Erivajadusega laps kooli- ja kodukeskkonnas
- Hariduslik erivajadus
- Stress ja läbipõlemine
- Agressiivne laps
- Impulsiivsus
- Ajaplaneerimine
- Nutt ja jonn
- Vanemlikud stiilid
- Laps ja loovus
- Motivatsioon (piits ja präänik)
- Seksuaalsuse areng (nii laste kui noorukite)
- Sõltuvuskäitumine (arvuti, suitsetamine, alkohol, uimastid, hasartmängud jne)
- Tervisekäitumine
- Sotsiaalsed oskused
- Enesevigastamine
- HEV õppija karjääriplaneerimise toetamine
- Tellimuskoolitused (vastavalt vajadusele)

Tallinna ja Harjumaa nõustamiskomisjon

- Komisjoni ülesanne on soovitude andmine:
  - *sobivate õppe ja kasvatuse tingimuste kohaldamiseks;*
  - *koolikohustuse täitmise alguse edasilükkamiseks;*
  - *alla seitsmeaastase lapse kooli vastuvõtmiseks.*
- Nõustamiskomisjonis on esindatud keskuse 4 valdkonna spetsialisti, Harju MV ja Tallinna LV esindaja
- <http://www.innove.ee/et/haridustugiteenused/noustamiskomisjonid>

Teenuse osutamine

- Keskuses kohapeal või väljaspool seda (töötajate mobiilsus)
- Eesti ja vene keeles
- Sobiva kanali kaudu (vahetu kohtumine, e-post, telefon jne)
- Tasuta teenus

Mis on karjääriteenused?

KUIDAS MA SINNA SAAN?
(Planeerimine ja otsustamine)

KUHU MA LÄHEN?
(Töö- ja haridusmaailma võimalused ja nõudmised)

KES MA OLEN?
(Iseenda tundmaõppimine)

HEV valdkonna kitsaskohad koolis

- **Spetsialistide puudus** haridusasutuses kohapeal (ei leia spetsialiste, pole piisavat rahastust)
- Kooli **töötajate** teadlikkus ja **suhtumine** erivajadustega õpilastesse (mõtteviis, hoiakud)
- **Õpetajate puudulikud teadmised** ja oskused HEV noorte õpetamiseks
- **Üksi jäämine** oma murega, osapooled ei tee koostööd

Leiame üheskoos muredele lahenduse!

Põhja- Eesti Rajaleidja keskus

Maakri 23a, Tallinn 10145

Tel: 58 860 701

E-post: pohjaeesti@rajaleidja.ee

www.rajaleidja.ee/pohjaeesti

